Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Aya 148 – 149: Dhalimu Haheshimiwi

Maana

Mwenyezi Mungu Mtukufu katika kuharamisha kusengenya amesema:

وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۚ {12}

"Wala baadhi yenu wasiwasengenye wengine." (***49:12***)

Na katika aliyoyasema kuhusu kuharimisha dhulma ni: "Laana ya Mwenyezi Mungu iwapate madhalimu." (7:44) Na amesema katika Aya tuliyo nayo:

Hapendi Mwenyezi Mungu maneno ya kutangaza uovu ila kwa mwenye kudhulumiwa.
Tukiunganisha Aya hii na Aya ya kusengenya, maana yanakuwa ni mtu asitaje aibu na maovu ya mwingine, ila yule aliyedhulumiwa, anaweza kutangaza na kudhihirsha uovu kwa kudhulumiwa.

Maana ya dhulma ni maarufu. Ama kusengenya kuliko haramu, mafakihi wamekueleza kuwa ni kumtaja mwingine kwa jambo analolichukia akiwa hayuko; kama vile kumvunjia heshima yake na watu wamcheke; ni sawa hilo awe analo au ni uongo na uzushi. Wameuondoa uharamu wa kum- sengenya dhalimu na mwenye kujidhulumu, kwa kuudhihirisha ule uovu wake na kutojali kwake yanayosemwa na anayoambiwa.

Katika Kitabu *Makasib* cha Sheikh Ansari, imesemwa kuwa sehemu zina- zoondolewa hazina idadi. Kwa sababu kusengenya kunakuwa haramu pale tu ikiwa kutangaza huko hakuna masilahi yenye nguvu. Vinginevyo, basi itakuwa wajibu kutangaza na kueneza kwa kuangalia masilahi yenye nguvu zaidi, kama ilivyo katika kila maasi ya haki za Mwenyezi Mungu na haki za binadamu.

Kwa hali hiyo basi inajuzu kisharia migomo na maandamano dhidi ya serikali dhalimu, bali itakuwa ni wajibu ikiwa hakuna njia nyingine ya kuondoa dhulma isiyokuwa hiyo, kwa sharti ya kuwa isilete ghasia

na madhara kwa wengine. Kwa sababu Mwenyezi Mungu hatiiwi pale anapoasiwa. Na Uislamu unachunga hadhi na heshima ya binadamu mpaka aingilie heshima ya mwenzake. Hapo heshima inaondoka na kuwa halali kuvunjwa na kudhalilishwa.

Ilivyo hasa ni kwamba dhuluma haihusiki tu na serikali dhalimu na vibara– ka wao. Mtu yeyote aliyemchokoza mwengine kwa kauli au kitendo au akamnyima haki yake au akaichelewesha basi yeye ni dhalimu. Mtume wa Mwenyezi Mungu anasema: "Kubabaisha deni ni dhulma ". Katika Hadith nyingine anasema: "Mbabaishaji deni ni halali kumvunjia heshima". Mbabaishaji deni hapa ni yule asiyelipa deni na huku ana uwezo wa kuilipa.

Wamepokea Ahlul – Bait kutokana na babu yao amesema: "Mwenye kuishi na watu asiwadhulumu, akizungumza nao hawawadanganyi na akiwaahidi hawakhalifu, basi huyo ni katika ambao umekamilika murua wake, ni wajibu kumfanya ndugu na ni haramu kumsengenya... mwongo na mvun– ja ahadi hana heshima."

Hivi ndivyo ulivyo Uislamu unachunga haki ya mtu maadamu naye anachunga haki za kibinadamu zilizoko kwa wenzake na kwake. Akipuuza basi naye atastahili kupuuzwa na kudharauliwa.

Mkidhirishia kheri au mkificha.

Hili ni himizo la kufanya kheri kwa siri au dhahiri.

Au mkisamehe uovu, basi hakika Mwenyezi Mungu ndiye mwingi wa kusamehe, muweza.

Ni kweli kuwa ni vizuri kusamehe maovu, lakini ni pale utakapokuwa msamaha ni heri kwake wala hauna madhara kwa jamii. Ama ikiwa ni njia ya kumhimiza muovu aendelee na uovu na kueneza ufisadi, basi kumwadhibu ndiko kunakotakikana. Vinginevyo hakutakuwa na nidhamu na maovu yataenea. Mwenyezi Mungu anasema: "Mna uhai katika kulipiza kisasi enyi wenye akili ili msalimike." (2:179) na amesema tena: "Na piganeni nao mpaka kusiwe na fitna" (2:193).

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا {150}

Hakika ambao humkataa Mwenyezi Mungu na Mitume wake na wanataka kufarikisha baina ya Mwenyezi Mungu na mitume wake na wakasema: tumeamini baadhi na kukataa baadhi; na wakataka kushika njia iliyo katikati ya haya.

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا {151}

Hao ndio makafiri kweli kweli na tumewaandalia makafiri adhabu idhalilishayo.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا {152}

Na wale ambao wamemwamini Mwenyezi Mungu na Mitume wake wala wasifarikishe baina ya yeyote katika wao, hao atawapa ujira wao. Na Mwenyezi Mungu ni mwingi wa maghufira, mwenye kurehemu.

Source URL:
https://www.al-islam.org/sw/al-kashif-juzuu-ya-sita/aya-148-%E2%80%93-149-dhalimu-haheshimiwi